

Kertomus

Tuovilanlahden Työväenyhdistys, r. y.
25-vuotisesta toiminnasta v. v. 1905-1930.

TYÖVÄEN ARKISTO, H. M.

Johdanto

Kokouksennuottari vuodella 1930-31
johti johtoa ajatuksensa Socialismin
voittoon nousuun. Keskelle sen
muunmaarimpia pyrkimisiä. Paikkakunnat-
liseen mieleen joutunut se kuitu-
kin johtaa mieleen aikaa jolloin
seurasi se väestöstä ei ollutkaan tai
ainakin myöskin väestö tui tui silloin
niin suhteesta opista.

Kiitos sille johtajalle, että Tuovilan-
lahdessa tällaisena aikana perustet-
tiin Työväenyhdistys.

Johdanto, että ihminen hal-
vuu, tuntee halun ja tarvetta eteenpäin
avaruudella alueille joutuneen elämän-
elämään. Niinpä työväenkin tui tui aikana,
kuten sille tunsi ja jatkaneenkin
käsityksensä ja halunsa tunsi tui tui
vapautta niistä hahmista, jotka sitä
hahmista ja ruumiillisesti niin joutuneen
joutuneen. Se sille keinoja niistä vapautta-
akseen, sille tunsi, että sille oli oikeus
niitä sille ja vapauttansa vaatia. Pel-
lollaan joutuneen joutuneen, tui tui omis-
taamalla maalla oheista mällikiläisen,
nuorut tui tui tui tui joutuneen joutuneen
niitä joutuneen, vuodella työvoimansa
myyji tui tui tui tui tui tui tui tui tui
niitä keinoja joutuneen tui tui tui tui tui tui tui tui tui

tuokseen. Miettivät Kanan; myrskivät toisiltaan.
Kun kaikki oli toivotonta.

Levisi sanoma eräänä syyskuu-
mena. "Hinnellisen, Noutteikkainan vitsen-
jalkainen mies on saapunut Kylään. Ih-
meellistä oppia se saarnaa ja julistaa
Pauos että työmiehilläkin on oikeus vastia
vapautusta ja parempia elämänehtoja ja kei-
no ne saada."

Riutakäännös Kuulomaa tuota ih-
meellistä miestä, "sanoi paatoja. Riutä-
Käännös Kuulomaa tuota ihmeoppia."

Oli kolkkoautunut joutko paatoja
N. S. Matoninensa, Kuulomaa ihmeellistä
oppijulistajaa.

"Kiitkykää yhteen," sanoi hän. "Kiitky-
kää" yhteen. Yhteensulituneina, suurena
joukkona vapatekaa viita oikoukkoa, jät-
kä tulle Kuuluvat."

Kiitkykäännös yhteen, vastasivat
paatojat. Perustakäännös yhdistys tyvä-
ryyhdistys toimintansa tuokoi. Yhdessä
käsi kädessä pyrkikäännös nähti va-
lissimpaa päivää, josta mille varmasti
on Kerkon Koittava."

Yhdistyksen perustaminen.

Tuovilaubuden tyväryyhdistys perus-
tettiin Melnikussa 1905. Jo vuotta aikaisem-
min eli N. 1904 oli paikkakunnalla perustettu ty-
väry Kollaus jossa puhujana esiintyi paikkakun-
nalla liikkuvissa tyvärypuhujia Pekka Kämme.
Tässä Kollauksessa suunniteltiin tyväryyhdis-

tyksen perustamista ja lienee sellainen
perustettu muttei sen toiminnasta ei
ole säilynyt mitään tietoja.

Keskustelun mainittuna vuonna eli 1905
pidettiin taas N. S. Matoninensa talossa
joka omisti Robert Kakkonen, yleinen
työväen Kollaus, jossa puhujana oli
nimittäin paikkakunnalla liikkuvissa
tyvärypuhujia Ville Bamau. Tällöin perus-
tettiin joukosta paikkakunnalla tyväry
yhdistys tyväryyhdistys edistämään. Pe-
rustettuna tyväryyhdistyksen liittyi Me-
ti aluksi muistutietojen mukaan toista
Kymmentä jäsentä. Tässä Kollauksessa
valittiin johtokunta johon tulivat: August
Jääskeläinen, Pekka Pippo, Kalle Ruuska
ja Ville Hultso sekä mahdollisesti joku
muukin henkilö. August Jääskeläinen
valittiin ensimmäiseksi puheenjohtajaksi.

Tästä Kollauksesta voimaa lähtien
kuulomaa piti aikaa josta Kuulomaa
Kuulomaa 25. vuotikautaan.

Alkuvaikeudet.

Ou tarpeellista ja tulokestantakin
ryhtyä kuulaamiseen siitä vastainkäynnistä
ja vaikeuksista josta tyvärytoiminta sai
paikkakunnalla Kakes. Ne ovat aivan
samat kuin muillakin harvoasutuil-
la maalaispaikkakunnilla. Muonitajana,
turhat rumakokoukset, vastustajien Ryök-
käykset, y. m. Mainittakoon esim. että
oli varsin vaikea saada iltana - ym.
ilmoituksia nimittetyksi mihiin Kää-
Käikki, mihiin nautti olii joutunut.

omisti vastustaja ja hän ei tiennyt
sitä luovuttanut.

Nämä vastainkäynnit eivät kei-
tekaan saaneet vastustajia. Käynnit olivat inno-
ttuneita joukkoa, joka määrättiin tietoi-
sena vastustajista. Muutamia tulkittiin epä-
määräisiksi ja parempien elämäntilanteiden
saavuttamiseksi. Kukaan ei ollut millään
mitenkään poissa joukosta. Jäsenien kotona
jatkus ulkosillalla ja se oli mah-
dollista. Iltaan joilla pidettiin joulun
myymälästä kilometrin päässä. Kulja-
tettiin ravintola - y. m. tarjotut talvisia
kalkeilla ja kassio. Kautaan n. 8.
Koulukalilla. Tällaisen järjestelyn
tuloksena luotiin ilta- ja yö-
n. 10-15 mk. sisänpääsymaksua olles-
sa 25-35 joulunä.

Näistä pienistä tuloista saatiin kei-
teksi muutamissa vuorissa kertyneen
noin 500 mk. etä voitiin aloittaa.

Rakennuspankat.

Yhdistys n. 1913 Aug. Valittiin
Lepilohdella n. 84 m² kassio. Rakennus-
maksu, joka maksoi 250 mk. Tämä ra-
kennus suoritettiin 12-13 joulun. 1914 ja
muutettiin saman (kun 14 joulun. yhdistyksen
vuokraamalle tontille Suurkallan n. 8.
Käkelän joelle, jonne se ajettiin ko-
rittaa työpöytäaloksi. Tällöin nähtiin
Käitelästä nousevan joulun.

Tontin vuokraamalle ulkovalaisimiksi
selle isännälle oli tällöin nähty se-
littämässä, että hän oli antanut joulun.

Kuusarmen joelle vuokraamaan tontin
työpöytäaloksi. Tämä johtoi siihen, että
hänellä ja muillakin. Koko Käden, ek-
Kun toisinkin ja sen ammatin joulun.
Tästä nähtävyydestä kukaan mainittiin
maanomistaja joulun tontin suun-
nitellun vuokraamiseksi.

Yhdistyksen oli taas alettava etä
mutta johtoi siihen, että talous joulun.
Si. Tällöin löytyi - joulun kilomet-
rin päässä varsinaisesta vuokra-
maksusta. Hinnat muutettiin sinne 14 joulun.
maalisku. 1914.

Työpöytäalon rakennustöitä kukaan
Käitelästä näin aikoina seuraavat
yhdistyksen jäsenet: Ville Hiltunen, T. Hiltunen,
Pekka Hiltunen ja Juhani Hiltunen.

Rakennustyöt, mikäli niitä ei voitu
suorittaa ilmaiseksi n. 8. tulkilla, su-
oritettiin maksullisesti. Rakennustöitä su-
oritettiin Käitelästä ja Käitelästä. Ka-
reitteen se saatiin seuraavat tiedot:

Joulun joulun joulun suoritettiin Käitelästä
Blom n. 200 mk:n vuokraamasta.
Käitelästä suoritettiin Ville Hiltunen 99 mk:n
vuokraamasta.

Käitelästä suoritettiin Kaarlo Partanen
vuokraamasta, joka oli 19 mk. 50 p.

Käitelästä suoritettiin 2 suoritettiin Käitelästä
T. Hiltunen 8 n markan hinnasta joulun
lta ja J. Hiltunen Käitelästä n. 10 joulun
joulun 10 markan vuokraamasta.

Tässä muodossa valittiin työpöytä-
alaksi Käitelästä ja Käitelästä
mainittuna vuorossa, oli 1914 joulun.

Siinä suvimäiset iltaamat. Talon koko
pinta-alasta, joka oli vain mainittu 84 m²
oli 33 m² ravintolana ja näyttämö. Tästä
eriväisessä jatkamisella toiminta tässäkin
nuorisotessa kehuttavaa ollut.

Työväentaloa on siltämuksi rakennus
eri kerta laajennettu. Kuntien työväentalo
on kokonaan juhlakalina ja ka. viestikun
monta kerta soittautuu pieneksi.
Käyttämö, jonka on rakentanut Emil Hyö-
nen, on pinta-alastaan 44 m². Juhlakal-
tiin ja siihen on rakennettu ravintolalehto
se kiittis vaimonstani Anne ja ulos-
käytävä, johon on järjestetty vaatteiden
säilytyspaikka. Tässä muokkoon on työ-
väntalon pinta-ala 178,3 m².

Pedagogillinen toiminta.

Yhdistyksen toiminnassa voidaan
kautta aikojen huomata vakava pedagogi-
tillinen jaksu. Huomaa helposti tarkastel-
lessaan yhdistyksen johtokirjuri ja muita
säilyneitä asiakirjoja, että jaksu on
korkas ja pyhä on innostunut ja elä-
vöittänyt sitä jaksua, joka tätä toiminn-
ta on suorittanut. Joakim saa huomata
myös sen melkein yleensä olemassa
olevan, jolla yhdistys on puvennut vastusti-
maan jatkun väärää tai häiritsevää.
Kiikkomielisyydessään se on tehnyt erittäin
varsin kostonkarkaita virheitä. Se m. m.
v. 1920 erosi vanhasta suunnastaan, lähti
kulkemaan n. s. kommunistien liikkeeseen
kanssa, sen siltämuksi markkinoille mu-
kaan. Se lähetti edustajansa v. 1920

Helsingissä pidettyyn Suomen sosialis-
tisen puolueen perustavaan kokouk-
seen. Kokouksesta, seppä S. Kähkö-
nen joutui kokouksessa vangitulle. Tätä
jatkettiin menetti hän jatkensa ja
hoitetaan häntä edelleen Nuorisoi-
men keskuksissa.

Pien kunninkin selvä yhdistyksen
jäsensille kommunismin markkinoille tur-
mällisuus. Päätettiin (v. 1924) liittyä takoi-
sin Suomen Sosialidemokratian puol-
ueeseen, sen johdolla uudelleen kättä
taisteluun kohti valoisampaa tule-
vaisuutta.

Täti joistista onkin senjälkeen nou-
dettu. Sosialidemokratian puolueen
rivissä se Tuusulanlahden työv. yhdistys
vaikeissa tiloissa väsymättä jor-
mistellut steupäni tietoisena ylevästä
päämäärästään. Se on tuntunut sen vas-
tun ja ne velvoitukset jotka tämä
tehtävä sille asettaa. Kuitenkaan se vä-
synys koskaan ole sitä valtannut. Se
on tietänyt että tämä taistelu johtaa
shdottomasti lopulliseen päämäärään:
työväenluokan täydelliseen vapautukseen.

Yhdistyksen hallinto.

Yhdistyksen hallintoa on kaita-
nut kussakin pääntö-määräisellä tavol-
la valittu johtokunta. Yhdistyksen
mykijöiden (1930) johtokuntaan kuuluvat
seuraavat henkilöt / valokuna kuts-
mukseen lopussa: Hannes Hyöänen puheen-
johtajana, Antti Hiltunen varapuheen-

johtajana Oskari Roatukainen sihteerinä
 Jouni Pedergren ja Aale Toivonen, sekä
 varajäseninä Otto Rissanen ja Aug. Paas-
 tainen.

Jäsenmäärä

Yhdistyksen jäsenmäärästä löytyvät
 tiedot vasta v. 1912 lähtien. Jäsenluette-
 lossa löytyvät tiedot osat jorvakun-
 määräsi pistinudassa perustamisesta
 löytyvien tietojen mukaan. Jäsenmäärä
 on eri vuosina vaihdellut seura-
 vasti. (Tiedot yhdistyksen jäsenluettelista)

v.	jäseniä	jäsenmaksuja mkk.
1912	1	3
1913	26	37:75
1914	16	16:75
1915	18	31:80
1916	24	37:50
1917	134	173:15
1918	102	148:90
1919	153	685:95
1920	95	668:10
1921	77	242:-
1922	34	221:50
1923	59	213:-
1924	71	357:-
1925	56	217:50
1926	41	303:50
1927	51	303:-
1928	47	544:-
1929	55	697:-

Jäsenmäärän vaihtelua osoittaa lähem-
 min kertomuksen lopussa oleva
 taulukko.

Yhdistyksen tulot

Tuloja yhdistykselle on ollut eri
 vuosina seuraavasti:

v.	mkk.	v.	mkk.
1912	500:34	1921	7563:94
1913	707:35	1922	8218:89
1914	760:59	1923	10856:25
1915	1904:78	1924	8534:75
1916	1290:09	1925	11333:70
1917	2555:08	1926	12526:-
1918	924:15	1927	17677:95
1919	3787:74	1928	30827:70
1920	9729:49	1929	28787:90

Tulojen vaihtelua osoittaa kerto-
 muksen lopussa oleva taulukko.

Kansalaisseuran johtuneet siinä toiminnat tai muuten toiminnat johtuneet:

Kaunungon sosiaalidemokraattisen
 Kunnallisyhdistyksen johtuneet on yhdis-
 tys 25.5.1919 aatunut seuraavat tiedot:

1. si. Antti Bergman. Vangittu helmik.
 15 p:n. 1918. Naimut. synt. 1882. Kuulunut
 työväenyhdistyksen vuodesta 1907. Vangittu
 Kaunungalla. Vangittu Kaunungon Suje-
 luskunta johtuneesta. Kuiten ei kuulu-
 nut johtuneeseen eikä ottanut osaa
 Keskustaan. Tutkinto oli poika. Kumpu-
 sen uhalla vaadittiin tunnustamaan. Vapa-
 tellin seuraavana yönä.

2. si. Väinö Manninen. Kaupunkitaja. synt.
 1892. Kuulunut työväenyhdistykseen v. 1908
 Kaunungalla. Kaunungalla ja Kaunungalla.
 Kansalaisseuran alkaessa toiminnat Kaunungon
 K. K. työväenyhdistyksen Kaunungon

louhoitejuna. Vangittiin maalisk. 2 p:n
1918. Pidettiin vangittuna Kuopion Kassar-
milla Heinäk. 6 p:n 1918. Tutkittavana
kohdeltiin huonosti. Ei kuulunut
puustakastiin eikä ottanut osaa Kys-
maan. Kuusihoi vangitoi Karttulan suu-
jeluskunta Kutsuntatilaissuudessa
sotapalvelukseen kieltäytymisestä, jor-
te tuotti Maaningalle enkuntaa ja
siitä Kuopion Kassarmin vaikkolaan.
3. si. Taavetti Kissanen. Tuovilaanlahti.
Vangitettiin uskallisuudesta paikallisesti
sittäläiselle hallitukselle.
4. si. Pentti Jääskeläinen. Tuovilaanlahti.
Pidettiin kotiaarestissa, josta täytyi
siikkunan maksaa sakkoa 15:-
Pamoin Hiikki Tikkanen (nuorempi)
Maarattiin kotiaarestiin, josta täytyi
siikkunan maksaa sakkoa 10:-
5. si. Jalmar Jämsän. Kauppa-apul.
Heitelteltä. Synt. 22 p:n. tammiik. 1896.
Naimaton. Kuulunut työväenjär-
jestykseen Helsingissä Kemissa Maaningalla
ja Heitelteltä. Viimeksi mainituksa
Kunnallistoimikuntaan. Kansalais-
sodan aikana pidettiin vankina
Pikkipataalla. Tutkinto oli keuhkossa
rakkaista, pidettiin syömättä toista
vuorokautta ja uhattiin ampua, ellei
tunnusta tai todista toisten vangit-
tujen päälle. Edellisen tapauksen josta-
kin päivän ennen Kutsuntaa. Uhattiin
että jos ei menisi sotaväkeen, lähe-
tään Peimijälle tapettavaksi. Pata-
vakeen jouduttua joudoti vapautti.

Tutkinto tapahtui epäilyksellä Kutsunta-
lakon syyllämiösen. Ei kuulunut pu-
ustakastiin eikä ottanut osaa Kysma-
an. Vangitsijana toimi Pikkipataa Suoj-
eluskunta.
6. si. Aag. Pääkkänen ja Juuso
Syykkänen olivat myös aiheellomasti
vangitettaviksi.

Lopuksi.

Edellä on ollut lyhyesti
esitellyksi sitä työtä jonka Tuovi-
leulakuden työväenyhdistys on suoritta-
nut ja siitä vaikeuksia, jotka sen
toimintaan ovat näirinnest. Kuten
siitä on käynyt selville, tuntuu
sen aikansaannokset verraten pie-
niltä ja vähäpätöisiltä. Vaativuutta
suurudesta myöskin johtuen, että
virheitä on monasti tehty ja varsin-
kin näin jälkeäpäin arvostettavana
olisi toivonut monen ratkaisun
käynnin toiseen suuntaan. Pääsi-
assa voidaan kuitenkin olla varsin
tyytyväisiä siihen työhön, jonka yhdis-
tyks on suorittanut. Se on vaintansa
ja mahdollisuuksien mukaan taistellut
ja päämääränsä on sillä alati ollut
työväenluokan etu.

Paljon on työväenluokalla vielä
saavuttamatta monta uudistusta
toteuttamatta. Yhteiskunnallisen kehii-
tyksen edistykseen on ennen saavutet-
tuja uudistuksia korjailtava ja yhä
uusia työväen aron parannusta

Kokkia kysymyksiä koskaa
steen. Pamalla käydään taistelua
vallasta. Jokainen saavutettu suuri-
tus on aikeena pille tielle, joka
joutaa valtaan. Se taistelu on myös
sivistystaistelua. Tässä taistelussa
työväenluokka kehittyy. Se oppii
ymmärtämään yhteiskunnallisia asioi-
tta ja sillä on mahdollisesti yhä
suurempien etujen valittaminen. Kun-
nas se vihdoin voittaa koko yhteis-
kunnan siivoksi käsinsä.

Tuovilaan työväenyhdistys
tietää tehtävänsä tässä taistelussa.
Ja se taistelee järkevästi siitä pai-
kallaan.

Pienen suuntaan on yhdistykseen
kehitys kulkenut. On ollut nousu-
kausia, on ollut laskukausiakin.
Joskus on näyttänyt, niinkuin si-
mentinään joudsisi steppäin ---
mutta kohta alkua taas uutena os-
peampi steppäinmens. Se jatkaa yhä
sita si mikäni makti voi estää.

Se etsii, kasvaa ja vaimistuu yhä
sillä työväki tietää, että tämä tai-
telu jatkaa lopulliseen päämäärään,
työväenluokan voittoon.

Tuovilaan, 5 p. Heinäk. 1930

Saro Rastkainen

